

Tom-Henrik Sirviö

28.11.2025

Finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä

Työryhmän kuuleminen 28.11.2025

Lausunto finanssipoliittisen parlamentaarisen työryhmän työskentelyn tueksi rahoitusasematavoitteiden asettamiseen ja julkisen talouden sopeutukseen

- Valtiovarainministeriön **laskelmilla ja niihin liittyvillä oletuksilla on keskeinen merkitys** rahoitusasematavoitteiden muodostumisessa. Ennen taustalaskelmien päivittymistä on haastava ottaa kantaa tarkkaan rahoitusasematavoitteeseen.
- Julkisen talouden sopeutus voi heikentää talouskasvua. Suomen talouskasvu on jo valmiiksi heikkoa, minkä takia **lähtökohtaisesti pitäisi suosia mahdollisimman pientä sopeutusta**.
- Tämän hetken laskelmien perusteella tämä näyttäisi toteutuvan valitsemalla EU-sääntöjen pohjalta seitsemän vuoden sopeutuskausi.
- Sopeutuksen tulisi olla **veropainotteista**. Talouden kehityksen kannalta hyödyllisiä verokohteita olisivat esimerkiksi varallisuuteen liittyvät verotoimet sekä yritysten verotuksen kehittäminen.
- Valtiovarainministeriö käyttää tavoitteiden asettamisessa **huomattavaa asiantuntijavaltaa**. Työryhmän tulisi pitää kiinni päätöksestään kehittää ja vahvistaa ministeriön vaikutusarviointeja. Ministeriön sisäinen työ vaikutusarviointien kehittämiseksi ei ole välttämättä riittävää.

Kansallinen liikkumatila hyödynnettävä veropainotteisella sopeutuksella

Jatkossa julkisen talouden ohjauksessa keskeisiä ovat vaalikausikohtaiset ja ylivaalikautiset **rahoitusasematavoitteet**. Käytännössä julkisen talouden vaadittu sopeutus muodostuu näiden tavoitteiden pohjalta. Laajemmin tavoitellaan velkasuhdetta, joka on enintään 60 ja pitkällä aikavälillä enintään 40 prosenttia BKT:sta.

Rahoitusasematavoitteisiin eli yksityiskohtaiseen sopeutuksen määrään on tässä vaiheessa haastava ottaa kantaa. Tämä johtuu siitä, että laskelmien taustalla olevat arviot päivittyvät vielä. Hallituksen esityksessä on kuitenkin arvoitu vaadittavaa sopeutusmäärää. Sen

Tom-Henrik Sirviö

28.11.2025

mukaan sopeutuskausi on lähtökohtaisesti neljä vuotta, mutta sitä on mahdollista pidentää seitsemään vuoteen. Neljän vuoden sopeutuskausi tarkoittaisi esityksen mukaan noin **9,9 miljardin euron sopeutuksia** vuonna 2027 alkavalla vaalikaudella ja pienempiä 2-3 miljardin euron sopeutuksia vuonna 2031 alkaen. Seitsemän vuoden sopeutuskausi tarkoittaisi noin **6,4 miljardin euron sopeutuksia** vuonna 2027 alkavalla vaalikaudella ja noin 5-6 miljardin euron sopeutuksia 2031 alkaen.

Lähes kymmenen miljardin euron sopeutus vuonna 2027 alkavalla vaalikaudella on liian suuri. Jo tällä hallituskaudella on nähty liian mittavien, väärin kohdistettujen ja väärin ajoitettujen sopeutustoimien negatiivinen vaikutus talouden kehitykseen. Siksi kehikon puitteissa **tulisi suosia pienimmän sopeutuksen tarjoavaa eli tässä tapauksessa seitsemän vuoden sopeutuskautta**, jolloin sopeutustarve on maltillisempi, joskin edelleen huomattava.

Sopeutuksessa tulisi huomioida nykyistä paremmin talouspolitiikan tilannekuva. Kuluvalla hallituskaudella on jatkuvasti löydetty lisää sopeutettavaa. **Tämä kertoo osittain sopeutuksen vaikutuksista tehtyjen arvioiden epäonnistumisesta.** Vaikka on luontaista, että sopeutuksen onnistumista tavoitteisiin nähden tarkennetaan pitkin vaalikautta, ovat mittavat uudet sopeutustavoitteet huolestuttavia.

Verosopeutus on nykytilanteessa perusteltua

Jatkossa julkisen talouden sopeutus on toteutettava **veropainotteisesti**. Tämän vaalikauden jättileikkausten toistuminen vaarantaisi suomalaisen yhteiskunnan toimintakykyä entisestään. Toimivia verotoimia voisivat olla erilaiset varallisuuteen liittyvät verotoimet sekä yritysverojärjestelmän kehittäminen.

Esimerkiksi **perintö- ja lahjaveron kehittäminen** olisi perusteltua. Tällä hetkellä suomalainen järjestelmä ei välttämättä luo parhaita edellytyksiä kasvuun. Esimerkiksi sukupolvenvaihdoshuojennus kannustaa siirtämään yrityksiä perheen sisäisesti, **mikä ei aina ole yrityksen ja sitä kautta kansantalouden tuottavuuden etu.**

Taloustieteellisen tutkimuskirjallisuuden mukaan **suuret varallisuuserot ovat haitallisia talouskasvulle**¹. Tilastokeskuksen mukaan varallisuuserot ovat Suomessakin nousseet, kun kotitalouksien varakkaimman kymmenyksen osuus nettovarallisuudesta on noussut

1 Esimerkiksi Lasheras ja Pellegrino (2024): The impact of wealth inequality on economic growth: Evidence from Italy during its structural transformation.

Tom-Henrik Sirviö

28.11.2025

vuoden 1987 noin 37 prosentista vuoden 2023 noin 52 prosenttiin². Siinä mielessä varallisuusverotus voisi olla perusteltu kehityssuunta myös Suomelle³.

Toisaalta suomalaisessa yritysverotuksen järjestelmässä on korjattavaa. Yhteisöverotus on erityisesti äskettäisen alennuspäätöksen jälkeen **kansainvälisesti vertaillen jo suhteellisen matalalla tasolla**⁴. Toisaalta listaamattomien yritysten osinkoverohuojennuksen uudistaminen on toistuvasti esiin nostettu toimi⁵.

Menopuolen sopeutustakaan ei välttämättä voida välttää. Näiltä osin olisi hyödyllistä tarkastella esimerkiksi julkisten hankintojen määrää. Suomessa julkisten hankintojen suhde bruttokansantuotteeseen on useita prosenttiyksiköjä OECD- ja EU-keskiarvoja suurempi⁶. Hankintojen tehostaminen voisi tuoda mittavat säästöt.

Vaikka Suomella on puolustusmenojen osalta täytettävänä velvoitteita, **tulisi puolustusmenojen kasvun mittakaava altistaa vastaavalle kriittiselle arvioinnille, jota muistakin valtiontalouden menoista tehdään**. Tavoitteisiin pääsemiseksi olisi mahdollista hyödyntää esimerkiksi asevelvollisuusjärjestelmän vaihtoehtoiskustannusten huomioimista menoissa.

Parlamentaarisen työryhmän ja valtiovarainministeriön rooleista

Rahoitusasematavoitteiden muodostumisessa valtiovarainministeriön laskelmat ja niiden taustalla olevat oletukset muodostuvat keskeisiksi. Taustalla olevat tekijät käytännössä määrittävät laskennalliset tavoitteet. On olemassa ilmeinen vaara, että parlamentaarinen työryhmän **tehtäväksi tulee lähinnä siunata valtiovarainministeriön arviot**.

Olisikin ensisijaisen tärkeää, että parlamentaarisen työryhmän työskentelyn tueksi tuotettaisiin riittävästi **vaikutusarvioita** ja tietoa siitä, miten perusteltuja valitut oletukset ovat. Lisäksi erilaisten taustaoletusten **yhteisvaikutuksista** olisi saatava enemmän tietoa.

Tällä hetkellä taustalaskelmien läpinäkymättömyys heikentää olennaisesti niin kansalaisten kuin poliittisten päättäjien mahdollisuutta

² Tilastokeskus (2025): [Varakkaimman kymmenyksen osuus nettovarallisuudesta yli 50 % vuonna 2023](#).

³ Varallisuusveromallin toimivuuden kannalta toimeenpano on keskiössä. Esimerkiksi Saez ja Zucman (2024): [Wealth Taxation: Lessons from History and Recent Developments](#) esittävät huomioita varallisuusveromallin suunnittelemisesta.

⁴ Esimerkiksi OECD:n vuoden 2025 arvion mukaan kaikkien maiden keskimääräinen yhteisöveroaste on 21,2.

⁵ Esimerkiksi valtiovarainministeriön vuoden 2023 [Verokartoitus](#).

⁶ Esimerkiksi OECD:n [Government at a Glance 2025](#).

Tom-Henrik Sirviö

28.11.2025

arvioida tavoitteen asetantaa. Tämä on huolestuttavaa erityisesti siksi, että asetanta on parlamentaarisen työryhmän tehtävä. Myös tästä syystä vaikutusarvointien selkeyttämiseen olisi tarvetta.

Samalla parlamentaariseen sopimukseen sisältyvää ministeriön laaja-alaisten vaikutusarvointien kehittämisen ja vahvistamisen **tavoite kaipaa tuekseen konkreettisia toimia**. Ministeriössä olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että vaikutusarvioissa huomioidaan uusi taloustieteellinen kirjallisuus, muiden alojen keskeinen tutkimuskirjallisuus ja esimerkiksi eri uudistusten pitkän aikavälin vaikutukset. Ministeriön sisäinen kehitystyö ei ole riittävää.

Lisätietoja

Tom-Henrik Sirviö
Ekonomisti
tom-henrik.sirvio@sttk.fi
040 684 2251